

PROTOKÓŁ NR VII/IX/24
z IX SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
VII KADENCJI

(16.12.2024 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

1. Otwarcie sesji – [godz. 10⁰⁵ – radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...Szanowni Państwo ! Na podstawie danych z systemu stwierdzam, iż w sesji uczestniczy 39 radnych, w związku z powyższym obrady są prawomocne. Otwieram IX sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VII kadencji ! Szanowni Państwo ! Na początku witam przybyłych na naszą sesję gości. Witam przedstawicieli duchowieństwa – witam Księdza Biskupa dr Mariana Niemca, zwierzchnika diecezji katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Witam Księdza dr harcmistrza Piotra Larysza, kapelana Śląskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego. Witam ks. Rafała Skitek, duszpasterza środowisk samorządu terytorialnego. I witam Księdza Prezbitera dr. Jerzego Rogaczewskiego, prezbitera Okręgu Śląskiego Kościoła Chrześcijan Baptystów RP. Witam również pozostałych gości, parlamentarzystów – witam Panią Poseł Urszulę Koszutską, witam Pana Posła Kamila Wnuka, witam Pana Posła Macieja Tomczykiewicza. Witam I Wicewojewodę Śląskiego, Pana Adama Zaczkowskiego. Witam Pana Marszałka wraz z Zarządem. Witam Panią Skarbnik, Pana Sekretarza i wszystkich przybyłych na naszą sesję gości. Szanowni Państwo ! Witam również Komendanta Chorągwi Śląskiej Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrza Marcina Różyckiego wraz z harcerzami, którzy dzisiaj do nas przybyli ze *Świątecznym Pokojem*. Teraz odbędzie się przekazanie Świątecznego Pokoju. Jak co roku w grudniu spotykamy się, by załatwić ważne sprawy dla Województwa i chcemy też poczuć przedsmak atmosfery świąt Bożego Narodzenia. Ten krótki przedsmak mieliśmy już na westybulu. Dziękuję za to zespołowi *Frydkowianie* z gminy Miedźna z powiatu pszczyńskiego. Mieliśmy okazję usłyszeć kolędy i pastorałki w ich wykonaniu. A teraz zapraszam do zabrania głosu harcmistrza Marcina Różyckiego, Komendanta Chorągwi Śląskiej Związku Harcerstwa Polskiego.

- **Harcistrz Marcin Różycki, Komendant Chorągwi Śląskiej ZHP** – Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Panie Wojewodo ! Szanowni Radni ! Drodzy Goście ! Stajemy tutaj wszyscy razem w blasku *Betlejemskiego Światła Pokoju*. Ogień raz rozpalony w Betlejem wędruje do nas przez Austrię na cały świat. My, jako harcerze Chorągwi Śląskiej odbieramy ogień bezpośrednio w katedrze w Austrii. W tym roku również tak było. W dniu wczorajszym przekazaliśmy *Betlejemskie Światło Pokoju* na Jasnej Górze. Hasłem przewodnim tegorocznego Betlejemskiego Światła Pokoju jest *Kochaj Czynem*. Gdy dla każdego z nas słowo

kochaj oznacza emocje, oznacza przyspieszone bicie serca, gdy połączymy to ze słowem *czynem* zdajemy sobie sprawę, jak trudne zadanie przed nami postawili skauci z Austrii, którzy są twórcami tego hasła. Powiedzieć komuś *kochaj* to rzecz prosta. Ale pokazać swoim czynem, swoim zachowaniem jest zdecydowanie trudniej. Drodzy Państwo ! Przesłanie *Betlejemskiego Światła Pokoju* mówi jasno: działajmy, pokazujemy miłość, nie tylko tym ludziom, z którymi się zgadzamy, ale również tym, z którymi nie do końca nam jest po drodze – z tymi, z którymi nie zawsze mamy te same zdanie. Ale w tym szczególnym okresie świąt Bożego Narodzenia starajmy się pokazywać wszystkim te nasze czyny, czyli *Kochajmy czynem*. Panie Marszałku ! Drodzy Radni ! Goście ! Życzę wam wszystkim zdrowych, wesołych i pogodnych świąt od harcerzy Chorągwi Śląskiej, od największej chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego w Polsce. Wierzę w to, że mądrość Sejmu Śląskiego w nowym roku pozwoli nam rozwijać nasze Województwo. Jeszcze raz życzę wszystkim Państwu wszystkiego dobrego z okazji świąt Bożego Narodzenia. Panie Marszałku, proszę przyjąć *Betlejemskie Światło Pokoju* od Śląskich Harcerzy ... pragnęlibyśmy przekazać również Światło dla Pana Jacka Jarco, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Śląskiego ... na ręce Pana Mariana Niemca, Zwierzchnika Diecezji Katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego ... na ręce ks. Rafała Skitka, duszpasterza środowisk samorządu terytorialnego ... na ręce ks. harcmistrza Piotra Larysza, kapelana Chorągwi Śląskiej Związku Harcerstwa Polskiego oraz na ręce ks. Jerzego Rogaczewskiego, pastora I Zboru Chrześcijan Baptystów w Katowicach ... na ręce Pana Adama Zaczkowskiego, I Wicewojewody Śląskiego ... na ręce Pana Krzysztofa Dzierwy, Sekretarza Województwa Śląskiego ... oraz na ręce Pani Elżbiety Stolorz-Krzysz, Skarbnik Województwa Śląskiego.

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! W imieniu wszystkich obdarowanych tym *Betlejemskim Światelkiem Pokoju* bardzo za to dziękuję i zobowiązuję się do tego, że będziemy to światelko nieśli dalej, do powiatów, gmin, na końcu do swoich domów. I prześlemy je wszystkim, aby w nasze serca wlało radość i nadzieję na to żeby świat, żeby nasz samorząd, żeby nasz kraj stawał się lepszym. Bardzo, bardzo dziękuję ! ... Bardzo proszę o zabranie głosu w imieniu duchownych Księdza Biskupa Mariana Niemca, Zwierzchnika Diecezji Katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego.
- **Ksiądz Biskup Marian Niemiec, Zwierzchnik Diecezji Katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku wraz z całym Zarządem ! Drodzy Parlamentarzyści ! Dostojni Radni ! Przed wszystkim bardzo serdecznie dziękuję w imieniu tu zebranych duchownych, ale nie tylko tutaj zgromadzonych, ale w imieniu Śląskiego Oddziału Polskiej Rady Ekumenicznej – kościołów i duchownych tego oddziału – jak również nieobecnych tu ze względu na ważne sprawy wyboru administratora biskupów Kościoła Rzymskokatolickiego. A jako biskup-senior już w tej chwili, mam ten

przywilej żeby do Państwa przemówić i złożyć krótkie życzenia. Wiele sobie składamy życzeń przed tymi świętami – radości, pokoju, miłości. A ja chciałbym Państwu życzyć żeby w te święta, przy tym wszystkim przyjemnym co nas otacza, nie zapomnieć o istocie tych świąt. Dlaczego mamy dni wolne ? Dlaczego to *Boże Narodzenie* ? Pan Bóg w Dzieciątku Jezus zbliża się do każdego z nas, aby być przyjacielem, przewodnikiem, aby prowadzić i aby też uczyć życia. I dlatego na przyszedły rok warto przypomnieć sobie, o co chodzi w życiu i pozwolę sobie zacytować słowa, które już tutaj kiedyś cytowałem, nie moje, Matki Ewy – Ewy von Tiele-Winckler z Miechowic – która wychodząc z pałacu, z bogactwa, całe swoje życie i majątek poświęciła służbie potrzebującym i ubogim. I ona napisała tak: *Nie o to chodzi, aby być szczęśliwym, lecz by uszczęśliwiać innych. Nie o to chodzi, by być kochanym, lecz by kochać i być dla innych błogosławieństwem. Nie o to chodzi, by samemu używać, lecz by udzielać innym. Nie o to chodzi, by się w życiu przebijać, lecz by zapierać się siebie. Nie o to chodzi, by życie zdobyć, lecz by je utracić. Nie o to chodzi, by szukać własnego zadowolenia, lecz by znajdować swoje zadowolenie w zadowalaniu innych. Nie o to chodzi, by Bóg czynił naszą wolę, lecz byśmy Jego wolę czynili. Nie o to chodzi, byśmy długo żyli, lecz o to by życie nasze posiadało właściwą treść. I nie o to chodzi, co ludzie o nas myślą i mówią, lecz o to czym jesteśmy przed Bogiem. Nie o to chodzi, co czynimy, lecz o to, jak i dlaczego czynimy.* I dlatego życzę Państwu: *pokoju głębi wśród ucisków świata i cichej siły w dzień próby odpornej, miłości, co pochyła się nad nędzą brata, pokory przed Bogiem, ukorzyć się zdolnej. Radości, co potrafi i wśród smutków chmury przebijać się zwycięsko jak promień słońca. Odwagi, której nie zmogą nawet trudów góry, gotowej do ofiary nawet krwi gorącej. Cierpliwości, niezłomnej i niewyczerpanej, co znosi słabości bliźnich, a nawet i ich winy. Wiary, co jak orzeł wzbija się skrzydłami, docierając do nieba i sprawia, że czyny co są niemożliwe, będą możliwymi.* Szczęść Wam Boże ! Przyjmijcie Boże błogosławieństwo ! Niech Ci błogosławi Pan i niechaj Cię strzeże, niech rozjaśni Pan oblicze swoje nad Tobą i niech ci miłościw będzie. Niech obróci Pan twarz swoją ku Tobie i niechaj ci da swój pokój. Amen. Z Bogiem, wszystkiego dobrego !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Bóg zapłać Księdzu Biskupowi ! My również na ręce Księdza Biskupa składamy serdeczne życzenia dla wszystkich duchownych, aby ten czas również dla was był radością. Dziękujemy bardzo ! Szanowni Państwo ! W imieniu organizacji pozarządowych poprosił mnie jeszcze o głos Pan Włodzimierz Gidziela, który chciałby złożyć świąteczne życzenia.

- **Pan Włodzimierz Gidziela, Członek Zarządu Regionu Śląskiego Komitetu Obrony Demokracji** – Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Panie Wojewodo ! Panie Radne, Panowie Radni ! Szanowni Goście i Parlamentarzyści ! Mija właśnie rok 2024 związany z wielkimi

wyzwaniami dla nowej rzeczywistości politycznej. Trudności związane z odbudową tego kraju po ośmiu latach, w których PiS sprawował rządy związane ...[głosy z sali]...

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...ja najmocniej przepraszam, prosił Pan o złożenie życzeń świątecznych...

- **Pan Włodzimierz Gidziela, Członek Zarządu Regionu Śląskiego Komitetu Obrony Demokracji** –...nie sposób powiedzieć o tym co się działo w tym roku i co czeka nas w przyszłym roku. I ja oczywiście tym Państwu, którzy wyszli, również życzę wszystkiego najlepszego. Chciałbym życzyć wszystkim tutaj, mam nadzieję, że ci Państwo, którzy wyszli, usłyszą to, bo chciałbym życzyć żebyśmy przy wigilijnych stołach, wspólnie w rodzinach przeżyli te święta Bożego Narodzenia, żebyśmy przeżyli wspólnotę. Okazuje się, że trudno jest z tą wspólnotą. To jest bardzo trudny okres do budowania wspólnoty po tym, kiedy osiem lat budowano taką atmosferę nienawiści i pogardy. Ja skrócę wobec tego to moje wystąpienie. Chciałbym właśnie życzyć wszystkiego najlepszego w te święta, wspólnoty w tych podzielonych rodzinach, żebyśmy wspólnie usiedli przy wigilijnym stole i potrafili połamać się opłatkiem. A w przyszłym roku życzę nam żebyśmy dokonali dzieła odbudowy demokracji w naszym kraju. W przyszłym roku mamy wybory prezydenckie i w związku z tym życzę Państwu, ale również sobie, wszystkim organizacjom, a reprezentuję tutaj Komitet Obrony Demokracji, który przez wiele lat protestował przeciwko łamaniu prawa, przeciwko demolowaniu państwa, przeciwko łamaniu Konstytucji. Życzę nam wszystkim tego żebyśmy w 2025 roku dokończyli dzieła odbudowy naszego kraju. Wszystkiego najlepszego ! Szczęśliwego nowego roku, również Państwu, którzy wyszli. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Szanowni Państwo ! Przechodzimy do punktu 2 porządku obrad – zmiany w porządku obrad ... Ja może dam chwileczkę radnym, którzy zechcieliby powrócić na salę obrad ... Szanowni Państwo Radni ! Zapraszam do wypełnienia swojego obowiązku i proszę usiąść na swoich miejscach celem przeprowadzenia sesji ... OK. W związku z powyższym przechodzimy do punktu 2 porządku obrad...

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołów z VII i VIII sesji Sejmiku Województwa Śląskiego.

4. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2025-2035 (druk VII/140):
 - przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2025-2035 łącznie z projektem budżetu Województwa Śląskiego na 2025 rok oraz opiniami Regionalnej Izby Obrachunkowej,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2025-2035.
 5. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2025 rok (druk VII/141).
 6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2024-2035 (**druk VII/142**).
 7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2024 rok (**druk VII/143**).
 8. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2024 rok (**druk VII/144**).
 9. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w Jeziorowicach 25A (**druk VII/148**).
 10. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż na rzecz Gminy Rybnik nieruchomości gruntowej położonej w Rybniku, stanowiącej własność Województwa Śląskiego, za cenę niższą niż jej wartość rynkowa (**druk VII/149**).
 11. Podjęcie uchwały w sprawie poparcia działań na rzecz wdrożenia przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej obiektów instytucji oświatowych prowadzonych przez Województwo Śląskie (**druk VII/150**).
 12. Podjęcie uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Przełajka” (**druk VII/145**).
 13. Podjęcie uchwały w sprawie „Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu” (**druk VII/146**).
 14. Podjęcie uchwały w sprawie Parku Krajobrazowego „Stawki” (**druk VII/147**).
 15. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.
 16. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
 17. Zamknięcie sesji Sejmiku.
- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy są jakieś propozycje zmian w porządku obrad ? ... Nie widzę ! Przechodzimy zatem do kolejnego, 3 punktu...

3. Przyjęcie protokołów z VII i VIII sesji Sejmiku Województwa Śląskiego:

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...protokoły zostały Państwu przesłane drogą mailową, kolejno 22 listopada oraz 2 grudnia br. Czy są uwagi jakieś do przedłożonych protokołów ? ... Nie widzę !

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z VII sesji Sejmiku:

za	24
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...15 radnych nie głosowało. W związku z powyższym protokół został przyjęty...

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z VIII sesji Sejmiku:

za	24
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...15 nie brało udziału w głosowaniu. Protokół został przyjęty. Przechodzimy do kolejnego punktu porządku obrad...

4. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2025-2035 (druk VII/140):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...jest propozycja, aby dyskusję poprowadzić wspólnie nad przyjęciem Wieloletniej Prognozy oraz przyjęciem budżetu. Nie widzę, aby ktoś z Państwa miał coś przeciw, w związku z powyższym ... poproszę o wprowadzenie do obydwu tych uchwał, które będziemy później głosować osobno, Pana Marszałka Wojciecha Saługę. Bardzo proszę Panie Marszałku !
- **Marszałek Wojciech Saługa** – Panie Przewodniczący ! Ja ... w ogóle dziękując Panu za te słowa, bo to na tej sali te słowa były bardzo ważne – jeżeli o mój osobisty odbiór chodzi, to jeszcze raz dziękuję – nie tak słowa, jak życzenia – ale Panie Przewodniczący, myślę, że tak ważną debatę jak debata budżetowa warto by mimo wszystko toczyć przy pełnym składzie Sejmiku. I taką bym miał propozycję żeby spróbować ustalić czy Państwo wrócą na salę, bo myślę, tak

byłoby dla atmosfery w tej sali i dla demokracji, dla tego po co my się tu wszyscy spotykamy, gdyby te ławy były wypełnione. Jeżeli mógłbym prosić o jakąś krótką przerwę i ustalenie czy Państwo wrócą na salę, czy nie byłoby lepiej debatować...

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo proszę Panie Marszałku ! Ogłaszam 10 minut przerwy !

[przerwa w obradach]

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...Szanowni Państwo ! Wznawiam obrady ! Ze swojej strony wyrażam ubolewanie nad zaistniałą przed kilkoma minutami sytuacją. Uważam, że świąteczny czas jest okresem, w którym raczej powinniśmy być sobie życzliwi – takie jest moje zdanie. W związku z tym też nie odpowiadam za słowa mówców, tak jak i za słowa Państwa Radnych. To już jest sytuacja, która miała miejsce, była, zapomnijmy o tym. Przejdźmy do prowadzenia obrad. Szanowni Państwo ! Wznawiam ... może po przeprowadzeniu procedury kworum. Dobrze, Panie Radny ? ... Bardzo proszę Państwa Radnych o naciśnięcie przycisku *kworum* ... Informuję Państwa Radnych, że mamy 40 radnych na sali, w związku z powyższym obrady są prawomocne. Bardzo proszę, Pan Radny Jan Kawulok chciał zabrać głos !

- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Koleżanki i Koledzy Radni ! Jest mi cholernie przykro. Koncert kolęd, zapraszamy zespół, Ksiądz Biskup życzenia składa i nagle się pojawia osoba – jak Pan Przewodniczący powiedział, nie wie przez kogo przysłana – i ta osoba tu przyszła tylko po to żeby obrazić prawie połowę Sejmiku, bo taki jest nasz klub. Tam u góry jest piękny napis: *warto być przyzwoitym*. Piękny napis ! I bardzo bym prosił, żeby to *warto być przyzwoitym* zachować. Szanowni Państwo ! Są po lewej i po prawej stronie, w środku, osoby, których nie akceptujemy, ale przecież sala Sejmiku nie może być po to żeby raz ten przyprowadził tego, a raz ten tego. Jesteśmy wszyscy wybrani przez społeczeństwo, walczyliśmy o głosy naszych wyborców. Nikt z nas nie zasługuje na obrazę, a już przez osobę, która w jakiejś organizacji jest, nawet pytam się Przewodniczącego, nie wiem, jak się nazywa. Tak nie może być. Ja apeluję do was, apeluję do Pana Przewodniczącego – faktycznie są pewne granice rozsądku i my się mamy łamać opłatkiem za 3-4 godziny ? Spokojnych, zdrowych świąt Bożego Narodzenia życzyć sobie ? Na prośbę Pana Przewodniczącego oczywiście bierzemy u was ... losy Sejmiku są dla nas bardzo ważne, województwa, ale naprawdę apeluję do wszystkich radnych. Ja mam nadzieję, że w protokole będzie zapis, kto Panu Przewodniczącemu tę osobę podsunął. To powinniśmy wiedzieć, dla bezpieczeństwa kolejnych sesji. Bardzo dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panie Radny ! Zabrał Pan głos jako Przewodniczący klubu Prawa i Sprawiedliwości. Osoba zabierała głos w imieniu organizacji pozarządowych, taką otrzymałem informację. Mam nadzieję, że ona jest mało istotna – w tej całej sytuacji nie chodzi o to żeby jątrzyć, ale o to żebyśmy poszli do przodu. Ja bardzo proszę ! Panie Marszałku ! Bardzo proszę o kontynuowanie przedstawienia budżetu Województwa Śląskiego.

- **Marszałek Wojciech Saługa** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Była prośba o łączną debatę, więc tak spróbujemy zrobić. Z kolei przygotowany byłem na dwie odrębne, ale myślę, że poradzimy. Jak co roku będzie trochę slajdów. Pani Skarbnik ze swoimi służbami przygotowała nam taki materiał poglądowy też do tego jak Województwo plasuje się na tle innych województw. Myślę, to jest od lat dobry materiał, nikt tego nie zmienił przez długi, długi czas. Tak, że też w tym duchu to przemówienie będzie. Szanowni Państwo ! Przedstawiony Państwu projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej obejmuje lata 2025-2035, co oznacza, że trzeci raz z rzędu okres jej obowiązywania nie został wydłużony. Wynika to z bardzo dobrego poziomu naszego wskaźnika zadłużenia, który pozwala na spłatę planowanych na przyszły rok kredytów bankowych do końca 2035 roku. ... Będzie się tam wyświetlać ? Bo teraz bym chciał, żeby była tabela 1 ... jest. Jak Państwo widzicie wraz z Województwem Opolskim i Lubelskim mamy najkrótsze prognozy, a pozostałe trzynaście województw przedstawiło projekty Wieloletnich Prognoz Finansowych wykraczających poza rok 2035. Najdłuższą tę prognozę przewidują trzy województwa: Wielkopolska – 2044, Zachodniopomorskie – 2045, a Województwo Lubuskie aż do 2050 roku. Uchwała w sprawie prognozy składa się z trzech części stanowiących odpowiednie do niej załączniki. Pierwszy, to sama prognoza finansowa wraz z projekcją kwoty długu i indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Drugi zawiera wykaz przedsięwzięć wieloletnich w odpowiednim podziale na zadania współfinansowane ze środków europejskich oraz finansowane środkami własnymi – a w ich zakresach w podziale na majątkowe i bieżące – oraz trzeci załącznik to objaśnienia przyjętych wartości odnoszące się do poszczególnych punktów prognozy. Zarząd Województwa, do którego należy inicjatywa w zakresie sporządzania i przedłożenia Sejmikowi do uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej, aby wypełnić wszystkie wymogi ustawowe musiał oszacować do 2035 roku dochody Województwa już według nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Następnie dokonać odpowiedniego rozłożenia wydatków w latach objętych prognozą, w tym na realizację największych przedsięwzięć wieloletnich i na koniec sporządzić prognozę długu dla Województwa do 2035 roku. Jednym z elementów Wieloletniej Prognozy Finansowej jest prognoza kwoty długu wraz z możliwością jej spłaty. W 2025 przewidujemy zaciągnięcie kredytów bankowych w łącznej kwocie 333 mln zł. Środki te planujemy przeznaczyć głównie na zakup taboru kolejowego, na objęcie akcji Górnośląskiego

Towarzystwa Lotniczego – tu jeszcze jakby ten proces nie jest na biegu na tyle, żeby być przekonany, że to nastąpi na 100 %. – natomiast krok po kroku zbliżamy się do tego, że być może będziemy te akcję móc nabyć oraz na inwestycje w drogach wojewódzkich. Jak wcześniej mówiłem, nowe kredyty zaciągnięte będą z terminem spłaty do końca 2035 roku. Daje to oszczędność w wydatkach związanych z obsługą długu, zwłaszcza przy wysokim poziomie stóp procentowych. Prognozowany poziom zadłużenia poszczególnych województw na dzień 31 grudnia 2025 w porównaniu z rokiem bieżącym przedstawiono na wykresie pierwszym. 10 województw prognozuje wyższy poziom długu na koniec 2025 w relacji do planu po zmianach na rok 2024. Najbardziej zadłużonym województwem będzie Mazowieckie z kwotą ponad 3,5 mld złotych, co stanowi dwukrotnie zwiększenie długu w relacji do roku bieżącego. Nie wiemy czemu tak robią, ale pewnie mają na to jakieś uzasadnienie. Na drugim miejscu plasuje się Małopolska ze wzrostem długu do 694 mln i na trzecim my 693 mln zł...

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Marszałku ! Ja najmocniej Pana przepraszam, ale ponieważ minęła godzina 11⁰⁰, a chcemy się wpisać w upamiętnienie tragedii górników pomordowanych w Kopalni *Wujek*. Bardzo proszę Państwa Radnych o powstanie i uczczenie minutą ciszy ofiar Kopalni *Wujek* ...[...].*... wieczny odpoczynek racz im dać Panie. A światłość wiekuista niechaj im świeci. Niech odpoczywają w pokoju wiecznym. Amen.* Bardzo dziękuję Państwu Radnym ! A Pana Marszałka proszę o kontynuowanie...
- **Marszałek Wojciech Saługa** – wracamy do wykresu pierwszego. Małopolska – wzrost długu do 694 mln zł i my 1 mln mniej – 693 mln, przy założeniu zaciągnięcia planowanych kredytów jeszcze w tym roku i w przyszłym. Na razie w tym roku nie wzięliśmy kredytu, ale czekamy – teraz będzie dużo, myślę faktur za drogi i jakieś kredyty uruchomimy, ale prawdopodobnie na koniec to okaże się znacznie mniej. Ale gdybyśmy wszystkie wzięli, a jest do wzięcia chyba 275 mln, no to wtedy byśmy taki dług mieli, jeżeli nie, a nic nie wskazuje na to żebyśmy aż wszystko wzięli, to będzie tego znacznie mniej. Kolejne jest Województwo Lubuskie z kwotą 522 mln, a następnie to Wielkopolska, Pomorskie z długiem poniżej pół mld zł. Jest jedno Województwo w tej chwili, które będzie całkowicie oddłużone na koniec przyszłego roku, będzie to Województwo Opolskie. W podsumowaniu można stwierdzić, że planowany dług naszego Województwa na koniec 2025 roku będzie wynosić 18 % dochodów ogółem budżetu Województwa Śląskiego. Przypominam, że możliwość zadłużenia się to jest 60 % dochodów całkowitych, więc jesteśmy tutaj bardzo, ale to bardzo bezpieczni. Perspektywę przyrostu kwoty długu pomiędzy latami 2024-25 przedstawia wykres drugi. 10 województw zakłada wzrost zadłużenia. W tym zakresie jesteśmy na piątym miejscu z przyrostem długu 238 mln zł, czyli zaciągamy 333, przyrośnie o 238, ponieważ też spłacimy znaczną część – 95 mln w przyszłym

roku. Po Województwie Mazowieckim, gdy ten przyrost jest największy, drugie miejsce przypada Małopolsce, później Wielkopolska i Województwo Pomorskie. Obniżenie długu na moment sporządzenia swoich prognoz planuje sześć województw. Największy spadek Województwo Łódzkie oraz Lubelskie. Jeszcze inaczej przedstawia się sytuacja Województwa Śląskiego po przeliczeniu wielkości długu na jednego mieszkańca, co przedstawiono na wykresie trzecim. Największa kwota przypada mieszkańca Województwa Mazowieckiego – 642 zł. Potem Lubuskie, Podlaskie, Województwo Śląskie. Gdyby tak przeliczać, to 160 zł na jednego mieszkańca, co klasyfikuje nas na siódmym miejscu. Województwo Opolskie, tak jak mówię, będzie oddłużone, więc będzie 0. To tylko oczywiście statystyki, ale które mogą nam przydać się do takiego porównywania, patrzenia, gdzie jesteśmy. Stan zadłużenia Województwa nie powoduje zagrożenia płynności finansowej w poszczególnych latach prognozy, bowiem wskaźnik rzeczywisty długu jest dużo niższy od dopuszczalnego. Załącznik drugi do projektu prognozy to wykaz wszystkich przedsięwzięć wieloletnich. Zawiera on 226 zadań, z czego 127 jest realizowanych ze środków własnych Województwa Śląskiego, a 99 przy udziale budżetu Unii Europejskiej. Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia ocenę sytuacji ekonomicznej Województwa. Przeanalizowano czynniki, które mogą mieć wpływ zarówno na wysokość dochodów, jak i wydatków Województwa Śląskiego w latach 2025-2035. Dokonano również analizy ryzyka możliwych procesów ekonomicznych, jak i społecznych, które mogą wystąpić w przyszłości – na tyle, na ile oczywiście to jest możliwe do oceny – trudno przewidzieć zjawiska nagłe, które w ostatnich trzech latach, ale i nie tylko nas zaskakiwały. Oby nas nic nie zaskoczyło w przyszłości. Chciałbym w tym miejscu poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą z dnia 27 listopada wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2035 bez uwag i zastrzeżeń co do przyjętych założeń. Z kolei budżet przygotowany na rok 2025, przyjęty przez Zarząd Województwa na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2024 roku, podobnie jak tamten dokument spełnia wszystkie wymogi przepisów ustawy o finansach publicznych. Budżet ten jest zrównoważony wewnętrznie. Ewentualne braki dochodów bieżących mogą być pokryte tylko nadwyżką budżetową lub wolnymi środkami z lat poprzednich. I tak też przedstawiamy. W projekcie uchwały budżetowej całkowite dochody Województwa oszacowano na poziomie 3 mld 833 mln zł. Jest to wzrost o ponad 18 % w stosunku do planu dochodów po zmianach na dzień 30 września br. Wydatki natomiast zaplanowano w wysokości 4 mld 233 mln zł, czyli o ponad 20 % więcej w relacji do obecnego roku. Przekazany Państwu projekt uchwały budżetowej jest zrównoważony przychodami w kwocie 494 mln 760 tys. zł, na które składają się środki kredytowe w wysokości 333 mln zł, spłaty rat udzielonych pożyczek, to jest to, jak my komuś po pożyczamy, to głównie szpitale – 9 mln zł – oraz wynik finansowy budżetu za

2023 rok w kwocie 153 mln zł. Projekt budżetu obejmuje również rozchody, to jest spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów w kwocie 95 mln zł, wliczając w to raty tegorocznych kredytów, o ile będą zaciągnięte, o czym mówiłem przy okazji wieloletniego planu finansowego. Jak już wspomniałem, dochody na rok 2025 są większe o ponad 18 %. Jest to m.in. efekt nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Znacząco spada, bo aż o 65 %, wartość subwencji ogólnej, co jest wynikiem nowego algorytmu liczenia. Do zadań priorytetowych w nowym budżecie, myślę o tym było dużo mówione na komisjach, to będzie zakup taboru kolejowego – to jesteśmy na dużych zakupach – realizacja inwestycji na drogach wojewódzkich, chociażby Kobiór-Mikołów, Imielin-Bieruń, most nad Odrą w powiecie raciborskim, szpitale – tu zawsze dużo dajemy – tych projektów mamy dość sporo, ale z takich dróg wojewódzkich jeszcze droga 925. *Śląskie – Inwestujemy w talenty. Śląskie – Zawodowcy 2. Nowe spojrzenie na usługi społeczne*. Nie będę tego przytaczał, ale jest tego naprawdę dużo. Nowym takim obszarem to jest *Program rozwoju bazy sportowej* – to przy współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki chcemy podpisać umowę. Będziemy to wdrażać 23 mln, ponad, w tym programie. Ciągłe się musimy przygotowywać na Mistrzostwa Europy w Lekkoatletyce czy chociażby wsparcie wojewódzkich instytucji kultury. Tych projektów w kulturze też sporo w tym roku będziemy chcieli zrealizować. Projekt budżetu Województwa Śląskiego na 2025 rok był omawiany przez radnych wszystkich komisji merytorycznych Sejmiku, których opinie i pytania były wnikliwie analizowane przez Zarząd Województwa. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów wydała pozytywną opinię o projekcie budżetu. Opinia ta nie zawierała żadnych wniosków formalno-finansowych do projektu. Szanowni Państwo ! Szacowane dochody całkowite Województwa Śląskiego na rok 2025 wynoszą prawie 3 mld 833 mln zł. Na wykresie teraz możemy zobaczyć, że przedstawiony ten wykres pokazuje struktury dochodów budżetu w latach 2020-2025. Dochody budżetu własnego Województwa w 2025 roku będą wyższe od planowanych w roku 2024 o około 600 mln zł. Uspokajam, to nie są jakieś dodatkowe pieniądze, które nam z *nieba spadły*, ale głównie to są środki europejskie. Rozpędzeni jesteśmy z tą perspektywą i bardzo dużo środków do tego budżetu nam wpadło, w sensie, że musimy je uwzględnić. Dotacje na zadania zlecone ustawowo w zakresie administracji rządowej to kolor żółty – w roku 2025 planuje się w wysokości ponad 145 mln zł. Jest to prawie 7 mln mniej niż w roku bieżącym. Na wykresie drugim pokazana jest struktura procentowa dochodów budżetu od 2020 roku. Udział dochodów budżetu własnego Województwa utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie. W roku 2025 spada natomiast udział dotacji na zadania zlecone o około 1 %. Jak wyglądają dochody naszego Województwa na tle innych województw, pokazuje kolejny wykres. Czternaście województw planuje w 2025 dochody wyższe w relacji do 2024. Jest to m.in. wynik nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ale tak jak też mówiłem, też *perspektywa europejska*, a jesteśmy w środku tej perspektywy, co powoduje wzrost budżetu.

Województwo Śląskie pod względem szacowanych dochodów zajmuje drugie miejsce po Województwie Mazowieckim, a przed Wielkopolskim i Dolnośląskim. Ciągłe *czujemy oddech*, ale nie dajemy się. Najwyższy wzrost dochodów w przyszłym roku szacuje Województwo Śląskie o 600 mln, Województwo Dolnośląskie o 585, a Mazowieckie obniża dochody o 913 mln zł. Dochody budżetu własnego, czyli bez zadań zleconych, szacowane w 2025 roku na poziomie około 3 mld 688 mln, składają się z tzw. dochodów własnych, subwencji ogólnej oraz dotacji na zadania własne. Na wykresie czwartym pokazujemy dochody budżetu własnego według głównych źródeł. Od 2020 do 2025 roku sukcesywnie wzrastają dochody własne budżetu z 1 mld 450 mln do ponad 3,1 mld zł. To ponad dwukrotny wzrost. Maleją natomiast wpływy z subwencji ogólnej w relacji do 2020 roku. Jest to spadek o ponad 65 % wynikający z nowej ustawy o dochodach. Wahaniom ulegały dotacje celowe na zadania własne. W 2025 roku nastąpi wzrost dotacji celowych w stosunku do 2024 o ponad 143 mln zł, co wiąże się z realizacją zadań *perspektywy finansowej 2021-2027*. Struktura procentowa udziałów poszczególnych grup dochodów przedstawiona jest na kolejnym wykresie. Wykres piąty pokazuje wzrost znaczenia dochodów własnych, to kolor żółty. W 2020 roku dochody własne stanowiły 79 % dochodów ogółem, w przyszłym roku będzie to 85 %. Udział subwencji ogólnej z roku na rok ulegał zmianom z 9 % na 3 w przyszłym roku. Rośnie nieznacznie udział dotacji celowych na zadania własne z 11 do 12 roku... w ciągu tych 5 lat. Chciałbym teraz przejść do wydatków budżetu i najpierw pokazać, jak wyglądają nasze wydatki na tle innych województw. Na tym wykresie przedstawiono obraz planowania wydatków na 2025 rok w poszczególnych województwach w relacji do roku 2024. W czternastu województwach planuje się wzrost wydatków. Największy wzrost wydatków przewidują dwa województwa – Dolnośląskie o 56 % i Wielkopolskie o 45. W Województwie Śląskim zakłada się wzrost wydatków o 20 %. Struktury wydatków budżetowych Województwa Śląskiego na realizację zadań własnych w latach 2020-25 przedstawiono na następnym wykresie. Od lat widoczna jest dominacja wydatków na transport i komunikację. Drogi wojewódzkie tu są na tych wysokich słupkach, i koleje – 60 % tego działu to właśnie drogi. Trochę mniej niż planujemy, niż w tym roku, lecz o 6 % rosną nakłady na transport kolejowy, do ponad 38 % wydatków tego działu. Na drugim miejscu w przyszłym roku, tak jak w poprzednich latach, znalazły się wydatki na administrację publiczną. Tu planujemy też 7 % podwyżki dla tej całej naszej sfery budżetowej. Przynajmniej tak założyliśmy budżet. Przypominam, że w ramach tej administracji włożono nam jakby utrzymanie Zarządu Dróg, Zarządu Nieruchomości, Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, które od 2022 roku ewidencjonowane są w Urzędzie Marszałkowskim. Też rośnie nam najniższe wynagrodzenie, a także stawki godzinowe za usługi. Na trzecie miejsce wysunie się w 2025 roku edukacja, następnie jest kultura i dziedzictwo narodowe, a następnie wydatki na ochronę zdrowia. Niemniej ważnym priorytetem

w strukturze wydatków są wydatki majątkowe, które pokazuje wykres ósmy. Przedstawia udział wydatków majątkowych w ogólnej wartości wydatków. Od 2020 roku [na] inwestycje szeroko rozumiane, jak budowa, modernizacje, zakupy, przeznaczało się średnio około 34 % środków finansowych. W 2020 roku wskaźnik ten wynosił 41 %. W przyszłym roku, po spadku '22 i w poprzednich latach, wyniesie prawie 42 % wydatków ogółem. Na wykresie dziewiątym przedstawiamy plan dochodów i wydatków na rok 2025 w poszczególnych województwach. Kolor żółty to dochody, kolor niebieski to wydatki. Piętnaście województw zaplanowało większe wydatki od dochodów. W związku z tym największy deficyt przewiduje Województwo Mazowieckie, potem Dolnośląskie i my z kwotą 400 mln zł na miejscu trzecim. W Województwie Lubelskim wydatki są niższe około 50 mln od dochodów – to jedyne takie województwo. Dla zachowania ustawowej zasady równowagi budżetowej w przypadku braku dochodów można sięgnąć po tzw. przychody – przychody, którymi są: wynik budżetu z lat poprzednich, ale również kredyty, pożyczki czy emisja obligacji komunalnych. Jak duże przychody zaplanowano w 2025 w poszczególnych województwach, przedstawia wykres dziesiąty. Dwanaście województw planuje wzrost przychodów w relacji do bieżącego roku. Największy przyrost przychodów zakłada Województwo Mazowieckie, później Dolnośląskie, Wielkopolskie. My, jak Państwo widzicie, ze 134 mln gdzieś tam jesteśmy, nie w szpicie w każdym razie. Istotne są też źródła tych przychodów. Pokazano je na następnym wykresie. Najważniejszym źródłem przychodów są kredyty i pożyczki – kolor żółty – planuje je dziesięć województw. Kolejnym źródłem jest wynik z lat poprzednich, czyli nadwyżka budżetowa lub wolne środki – to jest kolor niebieski. Planuje trzynaście województw. Dwa województwa planują w 2025 roku emisję obligacji, jest to Małopolska i Mazowsze. Niewielkie znaczenie mają wpływy ze spłat udzielonych pożyczek – to kolor czerwony – planuje sześć województw. Zadłużenie się Województwa w jednym roku oznacza konieczność zmniejszenia długu w następnych latach poprzez spłaty rat kredytowych czy wykup wyemitowanych obligacji. Rozchody budżetu w 2025 roku w relacji do roku 2024 przedstawia kolejny wykres. W sześciu województwach nastąpi wzrost spłat rat zadłużenia w 2025 w stosunku do roku bieżącego. I znowu Mazowieckie z największą kwotą, my na miejscu drugim – prawie 95 mln zł. Szanowni Państwo ! Jak wspomniałem na początku mojego wystąpienia, dokonaliśmy wnikliwej analizy opinii i sugestii w sprawie projektu budżetu Województwa na rok 2025, wniesionych na posiedzeniach merytorycznych komisji sejmiku oraz przez radnych. Wróciliśmy również do wykazu zadań bądź to nieprzyjętych do projektu budżetu, bądź tych, których dofinansowanie zmniejszono bez szkody dla realizacji zadania. Spełnienie wszystkich potrzeb, jakie do nas wpłynęły, okazało się niemożliwe. Wymagałoby to znalezienia dodatkowo prawie 762 mln zł. Przyjęliśmy formy zabezpieczenia wkładu własnego dla projektów, które będą składane w ramach tej perspektywy finansowej oraz do Krajowego Planu Odbudowy. Jest to rezerwa celowa

w wysokości około 7 mln zł. Utworzyliśmy też rezerwę celową na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w kwocie 22 mln zł. Spełnienie w maksymalnym stopniu wniosków Szanownych Państwa Radnych, bo tych też było sporo, bierzemy sobie do serca, wszystko zależy jednak od wyniku finansowego budżetu za 2024 rok, a wiadomy on będzie pod koniec lutego, po przyjęciu sprawozdań rocznych, więc dopiero w marcu możliwa będzie nowelizacja budżetu na przyszły rok. I o ile uzyskamy dobry wynik, a wszystko wskazuje, że on będzie ... pragnę jednak zapewnić, że priorytetem będzie zabezpieczenie środków – i to pierwsze co zrobimy – na regulację płac w instytucjach kultury. Niemała kwota, planujemy około 20 mln zł. W tej chwili się w budżecie ona nie znalazła, ale zrobimy wszystko żeby w marcu tej korekty dokonać. Wysoki Sejmiku ! Wraz z budżetem własnym Województwa musi być uchwalony plan finansowy zadań zleconych w zakresie administracji rządowej, stanowiący załącznik do projektu uchwały budżetowej, ogółem dotacje i wydatki tego planu na rok 2024 zamykają się kwotą ponad 145 mln zł. Zapewne jak co roku kwota ta będzie wielokrotnie zmieniana w wyniku decyzji Wojewody i Ministra Finansów. Chciałbym również poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą z 27 listopada tego roku wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały budżetowej. Ten sam skład w kolejnej uchwale z tego samego dnia pozytywnie zaopiniował możliwość sfinansowania deficytu budżetowego w kwocie 400 mln 35 tys. zł. Na komisjach sejmikowych, jestem przekonany, że wszystkie pytania Państwa Radnych były wyjaśnione, wątpliwości rozwiane. Rozumiem, że no jeszcze jest polityka i za chwilę pewnie jakieś pytania padną, na które niekoniecznie będą Państwo chcieli znać odpowiedzi. Ja liczę na to, że będziemy wszyscy pracować zgodnie nad realizacją tego budżetu. Absolutnie w tym budżecie wcale nie ma żadnej polityki, są tylko zadania. Wiadomo, jedynie polityka się wkracza wtedy, jak my chcemy to zadanie, wy chcecie, każdy chce, i tego jak zwykle jest mało. My się na mieszkańców województwa nie obrażamy, bo wszystko to co robimy i gdziekolwiek byśmy nie wydawali – czy na wniosek radnych koalicji, opozycji – to robimy dla mieszkańców województwa śląskiego, nie dla nas samych, bo my z tego nie mamy dosłownie nic. Bardzo proszę Wysoki Sejmik o przyjęcie tych dwóch uchwał – o przyjęcie Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz budżetu Województwa Śląskiego na przyszły rok. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panie Marszałku ! Dla Państwa Radnych przypomnę, iż dyskusję prowadzimy nad dwoma uchwałami łącznie – przyjęciem Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz budżetem Województwa Śląskiego na rok 2025. Do głosu zapisali się poszczególni radni, ale zwyczajem lat ubiegłych pytam przedstawicieli klubów, czy któryś z klubów chce wyrazić swoje stanowisko ? Bardzo proszę zgłosił się Pan Przewodniczący Stanisław Gmitruk. Proszę bardzo Panie Radny !

- **radny Stanisław Gmitruk, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Na początku chcę powiedzieć, że będę wyrażał opinię w imieniu nas, radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego. I na początku już mogę powiedzieć, że projekty dwóch uchwał, czyli Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2035 i budżet, zostały, można powiedzieć jak zwykle, przygotowane starannie i były dotychczas procedowane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, a nade wszystko w myśl ustawy o samorządzie województwa, ustawy o finansach publicznych i ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Tak, że, jak Pan Marszałek powiedział, w odpowiednim ustawowym terminie Zarząd podjął uchwały odnośnie przyjęcia projektów tych dwóch uchwał. Zostały one nam, radnym przedłożone 13 listopada, a więc w terminie zgodnym, który obowiązuje do 15 listopada. Także wszelkie uwagi można było zgłaszać na komisjach merytorycznych, których budżet dotyczy, a 20 listopada Komisja Budżetu także podjęła decyzję o pozytywnym zaopiniowaniu. Także należy zwrócić uwagę na omawiany zresztą już fakt, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wydał trzy pozytywne opinie dotyczące WPF, budżetu i możliwości sfinansowania deficytu budżetowego. Dochody kształtują się na poziomie prawie 3 mld 833 mln zł, to jest o 18,5 % większe od przewidywanego wykonania w tym 2024 roku, natomiast wydatki przewidziane są na poziomie 4 mld 233 mln zł, to jest o 20,3[%] wyższe w porównaniu do przewidywanego wykonania w tym roku. Ta sytuacja powoduje deficyt budżetowy w kwocie ponad 400 mln zł. Ta kwota może wzbudzać emocje, ale też wiemy, że znajdują się formalne i nawet praktyczne pokrycie tego deficytu, głównie z kredytów w wysokości około 323 mln zł. Ale znając sytuację z tego roku i z lat poprzednich, jest dużo optymizmu w tym zakresie, że może nie dojść do potrzeby korzystania z kredytu. Ten deficyt będzie mniejszy lub, czego byśmy sobie życzyli, całkowicie zniwelowany. Też warto zwrócić uwagę na strukturę wydatków – 41,2 % wydatków to są wydatki bieżące, a 58,8 wydatki majątkowe. Można więc stwierdzić, że budżet Województwa Śląskiego na rok 2025 jest projektowany jako prorozwojowy. Wobec tych powyższych, ogólnych, ale i myślę konkretnych faktów, można ocenić pozytywnie projekty tych dwóch uchwał – WPF i budżetu. Niemniej jednak wiemy, że w ciągu roku, tak jak było w tym roku, w latach poprzednich, budżet będzie się zmieniał, chociażby z nadwyżki budżetowej będą nowe środki, dlatego też będę omawiał niektóre zapisy i propozycje dotyczące niektórych działów budżetu. I tak, nas bardzo interesuje dział 010: *Rolnictwo i łowiectwo*. Zapisana jest kwota niecałe 31 mln zł, co stanowi tylko 0,76 % kwoty ogólnych wydatków, ale dobrze jest, że osiemnaście zadań w tym dziale będzie kontynuowanych. Dlatego też prosimy świątecznie, nawet bym powiedział, ażeby w ciągu roku powodować zwiększenie budżetu w tym zakresie na konkurs *Inicjatywa Sołecka*, który się bardzo dobrze przyjął, konkurs dotyczący kół gospodyń wiejskich, *Śląskie dla pszczół*, konkurs

na zadania związane z gospodarstwami edukacyjnymi oraz konkurs w programie *Owca plus* do 2027 roku. Bardzo ważnym działem i temu poświęcę najwięcej czasu, jest *kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*. Należy zauważyć, że poziom dofinansowania funkcjonowania statutowej działalności instytucji kultury jest bardzo wysoki, bo wynosi 314 mln 823 tys. zł, co stanowi 92,8 % całej kwoty zaprojektowanej na wydatki w tym dziale. Popieram z całą mocą – to od lat czynię na każdej niemalże sesji tzw. budżetowej – dotacje, które kierujemy do naszej kulturalnej perły, jakim jest Zespół Pieśni i Tańca *Śląsk*. Z uznaniem też przyjmuję zapis dotacji dla Opery Śląskiej, która jest też wielką naszą jednostką kultury, prezentującą najwyższy poziom artystyczny w swoim zakresie. Dlatego też chcę zauważyć, że prowadzone są działania, projektowane dotacje dla jednostek kultury, tzw. współprowadzonych. Dlatego też dziękuję, że będzie kontynuowana współpraca, współprowadzenie Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana. Liczę, że po tych możliwych zmianach w ciągu roku kwota dotacji wzrośnie do tego co było czy jest realizowane w tym roku. Póki co nic więcej, jeśli więcej, to oczywiście byłoby bardzo potrzebne. Natomiast w tym miejscu – i tu może być pewna kontrowersja, nawet pobudzenie do jakiejś dyskusji – zastanawiamy się, ciągle jest prowadzona dyskusja, czy należy przejmować kolejne jednostki kultury do współprowadzenia. Jestem za tym żeby przejmować kolejne, w skali oczywiście racjonalnej, jednostki kultury do współprowadzenia. Jedną z takich pierwszych jest Teatr Dramatyczny im. Adama Mickiewicza w Częstochowie. Pan Prezydent Miasta zgłaszał do Pana Marszałka taką propozycję, czy np. jakaś jednostka kultury z Zagłębia, np. Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie. Wiązać się to będzie oczywiście z wydatkami, ale po pierwsze, na kulturze nie wolno oszczędzać, a po drugie, takie współprowadzenie ma aspekt integracyjny. To co się zadziało wobec Filharmonii Częstochowskiej, jest odebrane bardzo pozytywnie, bo – może trochę z przesadą powiem – mówi się, że no wreszcie Województwo coś o tę kulturę w mieście Częstochowa dba. Dobrze byłoby żeby tak się działo także wobec innych jednostek. Ale mam taką propozycję, którą składałem już w V kadencji myślę, że dwa lub trzy razy. Ta propozycja jest bardziej prośbą świąteczną, ażeby Zarząd był uprzejmy w ciągu roku rozmawiać z Miastem Katowice, które dysponuje budżetem około prawie 4 mld, by przejąć do współprowadzenia jedną, dwie czy pięć instytucji kultury, które są, znajdują się w mieście Katowice, np. Teatr im. Stanisława Wyspiańskiego, Filharmonię Śląską, Muzeum Śląskie, Biblioteka Śląska, czy chociażby Instytut im. Wojciecha Korfańtego. Myślę, że to by było tak po partnersku i by ładnie wyglądało wobec całej społeczności. Dalej chcę też poruszyć w ramach tego działu ważną działalność, którą realizują w zakresie kultury organizacje pozarządowe. Na ten cel w projekcie budżetu mamy zapisaną kwotę 1 mln 200 tys. zł. W tamtym roku było zapisane 800 tys. zł, została ta kwota zwiększona. I są oczywiście niezbadane precyzyjnie potrzeby w tym zakresie, ale gdyby było 3, 4 mln dla organizacji pozarządowych i innych niewojewódzkich, to by nie było za dużo. Można w tym zakresie powiedzieć

mniej formalnie, wszystkie jednostki i działania kultury są nasze, dlatego też powinniśmy też o to zadbać. Kolejny dział 754: *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*. Mamy w budżecie zapisaną kwotę na wspieranie gmin, na zakup wozów bojowych i sprzętu pożarniczego – 4 mln zł. Oczywiście też trzeba przypomnieć, że w tym roku ta pomoc będzie wynosiła sumarycznie 6 mln zł. Dobrze żeby do tej kwoty dorównać, bo potrzeby w tym zakresie są bardzo duże. Natomiast cieszymy się, że przy wypracowywaniu projektów decyzji dotyczących przydziału pomocy poszczególnym jednostkom i konkretnym ... jednostkom samorządu terytorialnego i konkretnym OSP, jest udział na zasadach partnerskich struktur związku ochotniczych straży pożarnych, w tym oddziału Wojewódzkiego Związku OSP Województwa Śląskiego. W dziale *transport i łączność* – dział 600, łącznie wydatki wynoszą 1 mld 771 mln zł, co stanowi aż 43,3 % całkowitej projektowanej kwoty wydatków na te cele, z tego wydatki majątkowe na poziomie 1 mld 105 mln zł. To są duże kwoty, ale bardzo potrzebne. Natomiast z uznaniem przyjmujemy informację zapisaną w budżecie, że projektuje się zakup sześciu pojazdów kolejowych z pakietem naprawczym na kwotę 220,5 mln zł. Ważne dla nas wszystkich są inwestycje drogowe. Oczywiście nie sposób wszystkiego wymienić co jest zaprojektowane, ale ja z punktu widzenia mieszkańców Subregionu Północnego wyrażam zadowolenie, że jest wszczęta i będzie realizowana inwestycja w drodze 491, od Częstochowy w kierunku województwa łódzkiego. Dalsza przebudowa kolejnych dróg, w tym budowa obwodnicy Koziegłowy. Będzie realizowany, myślę, że już ostatni odcinek drogi 786 – drogi, która prowadzi z Częstochowy do granic z województwem świętokrzyskim. Te działania są bardzo potrzebne, dlatego też taki wniosek żeby w sytuacji możliwości zwiększenia kwot na drogi wojewódzkie, to powiększyć. *Ochrona zdrowia*, 851 numer działu – niecałe 300 mln zł jest zaprojektowanych, większość na inwestycje w naszych jednostkach wojewódzkich ochrony zdrowia *szpocz-ów*, w tym prawie 37 mln 200 tys. zł na inwestycje w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym. Za to też chcę podziękować w imieniu mieszkańców Subregionu Północnego, chociaż z tego co jutro będziemy przyjmowali w opiniowaniu na radzie społecznej, potrzeby wynoszą ponad 100 mln zł w tym szpitalu. Natomiast odrębną sprawą jest sprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej bieżącej, ale to jest sprawa na odrębną, pogłębioną analizę i podejmowanie stosownych decyzji – takie potrzeby są. I ostatni dział, który chcę wymienić też bardzo skrótowo, *kultura fizyczna*. Zapisana w budżecie na 2025 rok jest kwota ponad 8 mln zł na 12 zadań, które będą realizowały organizacje pozarządowe w dziedzinie kultury fizycznej. Jest to bardzo ważne. Dobrze byłoby też w tym zakresie, w sytuacji możliwości, zwiększyć środki na ten cel. I Szanowni Państwo ! Na koniec chcę powiedzieć, że po analizie projektów WPF i budżetu na rok 2025, po uwzględnieniu opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, III Składu Orzekającego Izby Obrachunkowej, dopełnieniu niezbędnych formalności, uzupełnień, wyjaśnień, my, radni Polskiego Stronnictwa Ludowego pozytywnie oceniamy projekty tych

dokumentów i będziemy głosowali za ich przyjęciem. I w ramach postscriptum chcę powiedzieć taką oczywistą prawdę, że wiemy, że potrzeby mieszkańców województwa śląskiego w zakresie finansów publicznych są zaspokajane z budżetów miast, gmin, powiatów, ale również będących w dyspozycji administracji rządowej i ze środków unijnych. Życzymy zatem innym administracjom i radom jednostek samorządu terytorialnego, by podejmowali Państwo uchwały dla dobra mieszkańców województwa śląskiego. Mamy także satysfakcję, że są uruchomione środki z *Krajowego Planu Odbudowy* oraz polityki spójności i wspólnej polityki rolnej. Także jestem przekonany i też za to dziękuję, że administracja samorządowa Województwa Śląskiego jest dobrze przygotowana do realizacji programów unijnych, dwóch programów, to jest *Funduszy Europejskich dla Województwa Śląskiego* na lata 2021-2027 oraz *Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji*. Dziękuję bardzo ! Chyba trochę za długo, ale tak mi wyszło. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Czy zgłoszenie Pana Radnego Tomasza Papaja, wystąpienie jest w imieniu klubu ? Nie ! Czy zgłoszenie Pana Radnego Marka Kopla jest w imieniu klubu ? Bardzo proszę Panie Radny !

- **radny Marek Kopel** – Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Szanowni Radni ! Szanowni Goście ! Uchwalenie budżetu województwa i WPF-u to jedne z najważniejszych uchwał samorządu województwa. Uchwały te są odzwierciedleniem naszej polityki w wielu istotnych dziedzinach funkcjonowania województwa śląskiego. Są także wyrazem kompromisu pomiędzy zaspokajaniem potrzeb i aspiracji określonych grup mieszkańców i instytucji, a możliwościami finansowymi Województwa, z uwzględnieniem konieczności realizowania zadań perspektywicznych zapewniających jego rozwój. Warto podkreślić, że dochody Województwa na rok przyszły powinny wzrosnąć w stosunku do roku bieżącego o ponad 600 mln zł – to jest o 18,5 %, jak Pan Marszałek był uprzejmy również to zauważyć – i wyniosą prawie 4 mld. Natomiast wydatki wyniosą 4 mld 233 mln, z czego 41 % wydatków stanowią wydatki majątkowe, a 59 % wydatki bieżące. Taka struktura wydatków świadczy o bardzo prorozwojowym charakterze budżetu. Dzięki wysokim dochodom oraz zaplanowaniu kredytu w wysokości prawie 333 mln zł i wykorzystaniu wolnych środków możliwe było zwiększenie w stosunku do roku bieżącego wydatków na transport i łączność o kwotę 400 mln zł, a na oświatę o ponad 60 mln zł oraz utrzymanie wydatków na ochronę zdrowia na poziomie 295 mln zł. Klub radnych Koalicji Obywatelskiej dostrzega zaplanowanie w projekcie budżetu niewystarczającej wysokości środków na dotację podmiotową dla wojewódzkich jednostek kultury i popiera wniosek Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, aby w ramach pozostałych po rozliczeniu bieżącego roku środków przeznaczyć niezbędną kwotę na podniesienie wysokości dotacji podmiotowej do wyżej

wymienionych jednostek. Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej zapewnia środki na realizację wszystkich wieloletnich zadań na wystarczającym poziomie. Klub radnych Koalicji Obywatelskiej ocenia przedstawiony projekt budżetu z uwzględnieniem uwagi dotyczącej środków dla jednostek kultury i WPF pozytywnie. Zarówno projekt WPF, jak i projekt budżetu są realne tak po stronie dochodów, jak i wydatków. Zapewniają sprawne funkcjonowanie Województwa i jego instytucji, a także realizację niezbędnych inwestycji rozwojowych. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Radnemu ! Czy ktoś jeszcze w imieniu klubu chce przedstawić stanowisko ? ... Nie widzę ! W związku z powyższym w kolejności zgłoszeń bardzo proszę, Pan Radny Tomasz Papaj !

- **radny Tomasz Papaj** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Debatujemy nad budżetem na rok 2025 i nad Wieloletnią Prognozą Finansową, która jest bezpośrednio też związana z rokiem 2025, ale tak jak Państwo zauważyli, do 2035 sięga. Co łączy te dwa dokumenty, te dwie decyzje, które za chwilę zapadną ? Jedną z ważnych ustaw, mianowicie ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która została zmieniona i zmienił się sposób tak naprawdę identyfikacji dochodów w zakresie CIT-u i PIT -u. Proszę Państwa ! Planowany budżet Województwa Śląskiego na rok 2025, po zmianie przez koalicję rządzącą sposobu rozliczania PIT, CIT oraz subwencji ogólnej, zakłada wzrost o 26,5 mln zł w tym zakresie. Stanowi to zaledwie 1 % wzrostu w stosunku do roku 2024 w zakresie PIT, CIT oraz subwencji ogólnej. Przykładowo, w kończącym się roku 2024 jest to więcej o 340 mln zł i stanowi 16 % wzrostu rok do roku, a za rok 2023 było to 510 mln zł, jeżeli chodzi o Województwo Śląskie, i stanowiło 33 % wzrostu rok do roku. Obliczenia były na podstawie lat wcześniejszych. Gdyby nie realizacja *Programu Inwestycji Strategicznych* stworzonego przez Prawo i Sprawiedliwość i zaplanowana z tego tytułu kwota 118 mln zł, to budżet w relacji do roku 2024 byłby mniejszy o 91,5 mln zł. W związku z planowanym wygaszaniem tego programu budżet Województwa Śląskiego przy nowym sposobie obliczania może znacznie zmaleć. Trzeba dodać, że wzrost 1 % jest planowany przy jednocześnie planowanej inflacji w założeniach budżetu państwa na poziomie 4,1 %. Inflacja bazowa według centralnej ścieżki Narodowego Banku Polskiego przewidywana jest na rok 2024 nawet na poziomie 4,3 %. Szanowni Państwo ! Jednocześnie planuje się deficyt budżetu, czyli różnicę między dochodami a wydatkami budżetu Województwa Śląskiego w kwocie 400 mln zł, który ma być pokryty z kredytu w wysokości, tak jak wspomniano, 332 mln zł. Przypomnę, że deficyt za rok 2024 planowany jest na poziomie bez mała 281 mln zł, zatem planowany jest wzrost deficytu w 2025 roku aż o 119 mln zł w stosunku do deficytu z 2024 roku. Można powiedzieć, że przykład idzie z góry. Jeżeli chodzi o finanse

publiczne na ten rok, deficyt państwa to 240 mld zł. Pierwotnie było to 184 mld zł, a na rok 2025 to 289 mld zł. W Województwie Śląskim przynajmniej znaczna część wynikająca z przychodów, przewiduje się, że będzie wydatkowana w formie majątkowej – i to dobrze, bo o tym wspomniano, że to jest kwestia GTL- u, że to jest też *Kolei Śląskich* – ale jakby nie było, to jest tworzenie pieniądza dłużnego poprzez, proszę Państwa, też formę, którą zadłużamy się. I proszę Państwa, praktycznie rzecz biorąc o tym za chwileczkę też będziemy mówić, jeżeli chodzi o rok 2024, bo za chwilę też zmiany w budżecie i tam też była kwestia kredytu, ale to myślę, że za chwilę jeszcze padną w tym zakresie słowa. Proszę Państwa ! Zatem w Polsce ogranicza się proces inwestycyjny. Mam nadzieję, że te inwestycje majątkowe, które są zaszyte w proponowanym budżecie 2025 roku dla Województwa Śląskiego, zostaną zrealizowane na czas. Dziękuję bardzo !

[w trakcie wystąpienia radnego Tomasza Papaja prowadzenie obrad przejął radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku]

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! A do głosu zgłasza się Pani Radna Jadwiga Baczyńska. Zapraszam !

- **radna Jadwiga Baczyńska** – Szanowni Państwo ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Drogi Zarządzie ! Państwo Radni ! Wszyscy Goście ! Ja chciałam króciutko wyjaśnić moją decyzję głosowania nad budżetem. Oczywiście doceniam wiele punktów, które się tam znalazły, zwłaszcza ten punkt pochylenia się i cieszę się bardzo, że po sześciu latach mojej pracy w Sejmiku po raz pierwszy usłyszałam, że Zarząd Województwa Śląskiego pochylił się nad przyjęciem w poczet instytucji kultury wojewódzkich, instytucji zagłębiowskiej, zwłaszcza Teatru Dzieci Zagłębia. To mnie bardzo cieszy. Natomiast jest kilka rzeczy, na które nie mogę się zgodzić. Nie mogę się zgodzić na 400 mln deficytu, nie mogę się zgodzić na ponad 300 mln zł kredytu. Nie mogę się zgodzić na hurraoptymizm, że być może nie trzeba będzie tego kredytu zaciągać, bo być może to jest decyzja bardzo nieodpowiedzialna i obciążona wielkim ryzykiem. I nie mogę się zgodzić na to, że 200 mln, ponad, które było wpisane w WPF na drogi wojewódzkie, zostało na rok 2025 z tego budżetu zdjęte. To jest bardzo duża kwota i bardzo osłabia to budżet przeznaczony na drogi wojewódzkie. To takie najważniejsze punkty. Dlatego niestety moja decyzja będzie taka, że zagłosuję przeciwko. Dziękuję bardzo !

[w trakcie wystąpienia radnej Jadwigi Baczyńskiej prowadzenie obrad przejął radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Pani Radnej ! O głos poprosił Radny Jan Kawulok. Bardzo proszę !

- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Najpierw się może odniosę do tego, co Pan Marszałek tutaj powiedział odnośnie żeby tu nie było polityki. Szanowni Państwo ! My jesteśmy skazani na politykę po stronie przychodowej w stu procentach praktycznie. Przecież wysokość CIT-u i PIT-u określa Minister Finansów poprzez przygotowanie odpowiedniej ustawy sejmowej. Wiemy, że to zostało zmienione i subwencję określa Minister Finansów. Tak, że tutaj nie obrażajmy się, że to jest polityka, bo to jest po prostu polityka. To jest polityka ! I te uwarunkowania zewnętrzne, zewnętrzne w sensie tutaj ogólnokrajowym, na pewno mają bardzo mocne przełożenie na nasz budżet. Wiemy, że w kraju w tej chwili jest zawieszony program *Czyste powietrze*. To świadczy o problemach finansowych. Brak zapłaty za nadwykonania w szpitalach. Likwidacja programu profilaktycznego 40+. No, kolejne programy. W tej chwili chyba jeszcze nie ma podpisanego porozumienia Ministra Finansów z Ministrem Zdrowia odnośnie planu funduszu. To są sytuacje niezwykle trudne, one wynikają z pewnych przetasowań finansowych. I o tym się mówi, to ma wpływ też na nas. Oczywiście, w naszej analizie niezwykle skomplikowała się sprawa poprzez zmianę sposobu naliczenia podatków PIT, CIT i subwencji. Ja sobie pozwoliłem tutaj uzupełnić, nie tak profesjonalnie jak Pan Marszałek, ale też takie trzy slajdy przygotowałem żeby przeanalizować te trzy pozycje: podatki, subwencje i łącznie obie pozycje. Jeśli można prosić obsługę, to pierwszy slajd. ...Tak, dziękuję bardzo ! Szanowni Państwo ! Tutaj mamy na tym rysunku, ta dolna linia to jest podatek PIT, ta druga to jest podatek CIT i łącznie podatki CIT i PIT w latach 2020-2025. Co tu widzimy ciekawego ? Że praktycznie podatek PIT był prawie że stabilny w latach 2020-2024 i bardzo mocno rośnie w planie na rok przyszły. To wynika z metodyki liczenia, ale ten podatek niestety jest około trzy, czterokrotnie niższy niż CIT. I tu widzimy znowu, taka bardzo fajna jest pierwsza część, prawie że taka nachylona, potem jest pozioma, znowu wzrastająca i spadek. No ta pozioma, ta środkowa, to jest oczywiście COVID. I ta ostatnia, to jest zmiana systemu płacenia podatków. Jeżeli te dwa zsumujemy, to tu Pan Radny Papaj troszkę powiedział na ten temat, to mamy sumę tych podatków, czyli generalnie jest troszkę mniej niż by było, biorąc pod uwagę tę aproksymację. Ja właśnie lubię te wykresy tego typu, nie słupkowe, bo tutaj mogę zawsze sobie to przedłużyć, ale widzimy ... Teraz przejdziemy do slajdu drugiego, jeżeli można. To jest subwencja ogólna i tu już jest zupełnie rozjechane. Ta subwencja odpowiednio dzieliła się na oświatową, wyrównawczą, regionalną, uzupełniającą i rozwojową. I tutaj na tych dolnych wykresach mamy poszczególne elementy. I jest ogólnie ta górna linia. Tu widzimy, że ta subwencja największa była w roku 2023. No i teraz gwałtownie spadła – spadła ponad trzykrotnie, czy według tego roku rekordowego, czterokrotnie. I co jest ciekawe ? Nie mamy podziału, czyli my dzisiaj nie możemy powiedzieć, że subwencja

oświatowa jest za mała – to cośmy zawsze narzekali – bo ona po prostu nie jest wydzielona. Ona jest w tej chwili razem, jest to tam te około 100 mln zł, zamiast tych 400 mln zł. Tak, że widzimy, że to jest wielki problem. To jest olbrzymi problem. No i jeżeli można prosić, slajd trzeci. Pozwoliłem sobie te dwie pozycje zsumować. I znowu mamy na samym dole tę subwencję, potem mamy podatki. Ten wykaz wyraźnie obrazuje, że u nas te podatki to jest bardzo ważna sprawa. Ale co się tu pojawia na tym wykresie ? Ta krzywa rośnie – rok 2020-2021 – potem rośnie, ale bardzo wolno i ostatni fragment, to jest plan na rok przyszły. To co powiedział Pan Radny Papaj, my praktycznie nie mamy przyrostu. My praktycznie nie mamy przyrostu, jeśli chodzi o te trzy pozycje. I to jest problem, który mnie jako wieloletniego radnego bardzo niepokoi. My zawsze musimy myśleć też o tym co będzie w przyszłości. I stąd, biorąc pod uwagę te analizy, ja jestem mniejszym optymistą. Ja oczywiście nie mam żadnych zastrzeżeń co do merytorycznego opracowania, bo ono jest zawsze robione podobnie, jest to przejrzyste, natomiast mamy się czego obawiać. Jeżeli podatki, dochody będą tak mocną rozgrywką polityczną, jeżeli będą życzenia, że wszystko co PiS zrobił trzeba zlikwidować, to to nie ma sensu naprawdę. W tej sytuacji nasz klub nie poprze tego budżetu i zagłosuje przeciw. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Na skutek wyczerpania głosów w dyskusji ... przechodzimy zatem do głosowań. Najpierw przegłosujemy w punkcie 4 podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2025-2035 – druk nr VII/140. Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu Skarbu i Finansów, jej Przewodniczącego, Pana Radnego Marka Kopla ...[wypowiedź z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję bardzo ! W związku z powyższym przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	25
przeciw	15
wstrzym.	0

5. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2025 rok (druk VII/141):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Pana Marka Kopla [radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję bardzo ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	25
przeciw	15
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – w związku z powyższym Sejmik uchwalił budżet Województwa Śląskiego na 2025 rok. Gratuluję przedstawienia ... przechodzimy do kolejnego punktu porządku obrad...

6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2024-2035 (druk VII/142):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...czy jest potrzebne wprowadzenie dla Państwa Radnych ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Pana Radnego Marka Kopla ...[wypowiedź z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy inne komisje opiniowały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechciałby zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	24
przeciw	0
wstrzym.	15

7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2024 rok (druk VII/143):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie do tego punktu ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów jej Przewodniczącego, Pana Radnego Marka Kopla ...[wypowiedź z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos ? Bardzo proszę, Pan Radny Tomasz Papaj !
- **radny Tomasz Papaj** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! W dzisiejszej uchwale proponuje się pokrycie deficytu budżetu Województwa na kwotę bez mała 281 mln zł, kwotą kredytu w wysokości bez mała 266 mln zł. Jak się okazuje, dotąd kredyt nie został uruchomiony, co było

przedmiotem obrad na Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów. Zatem pojawia się pytanie: skoro dzisiaj jest 16 grudnia, to czy przez najbliższe tygodnie zostanie uruchomiony kredyt ? Bo jeżeli nie, to dlaczego pod koniec roku w uchwale podtrzymujemy kwotę kredytu bez mała 266 mln zł i nie zmieniamy źródła pokrycia deficytu ? Albo dlaczego tej kwoty kredytu nie zmniejszamy, wiedząc że pewne wydatki nie zostaną wykonane, a za chwilę koniec roku budżetowego ? Albo dlaczego nie zmniejszamy w ogóle deficytu na rok 2024 ? Pan Marszałek wspomniał o kwestiach kredytowych już dzisiaj w trakcie swojej wypowiedzi. Czy w związku z tym jest zgoda Regionalnej Izby Obrachunkowej na ten proces zadłużania i czy jest rozstrzygnięty przetarg na obsługę kredytu i podpisana umowa w tym względzie ? I to są moje pytania dotyczące kwestii związanej z kredytem, natomiast mam jeszcze drugie pytanie dotyczące pożyczki. Szanowni Państwo ! Chcemy udzielić pożyczki na kwotę 4 mln zł dla Okręgowego Szpitala Kolejowego w Katowicach. Na Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów zadałem pytanie i do dzisiaj nie otrzymałem odpowiedzi w temacie zwiększenia planu rozchodów w § 991 z tytułu udzielonych pożyczek o kwotę 4 mln zł celem udzielenia pożyczki na spłatę zobowiązań wymagalnych przez Okręgowy Szpital Kolejowy w Katowicach. Pytanie dotyczyło opisu rodzaju zobowiązań wymagalnych oraz kwot z tych tytułów i dodałbym teraz, kiedy minęły terminy płatności tych poszczególnych bezspornych zobowiązań ? Przypomnę, że chcemy udzielić 4 mln zł pożyczki. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Czy Pani Skarbnik zechce odpowiedzieć Panu Radnemu ? Bardzo proszę !
- **Pani Elżbieta Stolorz-Krzysz, Skarbnik Województwa** – jeśli chodzi o kredyt, jest przetarg rozstrzygnięty, umowa jest gotowa. Wygrał Bank Polskiej Spółdzielczości, oprocentowanie 6,23, a więc bardzo korzystne oprocentowanie tego kredytu. Natomiast czy fizycznie on został, czy zostanie zaciągnięty, na dzień dzisiejszy trudno powiedzieć. Posłużę się przykładem, że dzisiaj z uwagi na warunki pogodowe, wystąpił Zarząd Dróg o zaangażowanie już w tym roku środków, z założenia jak gdyby za środki unijne i zapłacenie faktur, co pozwoli w przyszłym roku przyspieszyć realizację robót. Więc naprawdę dzisiaj może jest już 16 grudnia, albo dopiero 16 grudnia, gdyż wszystko się jeszcze może zdarzyć z tego tytułu i ostateczna decyzja czy zaciągamy cały kredyt, czy część tego kredytu, to nieraz się rozstrzyga 30, 29 grudnia, tak jak wzięliśmy, może dwa lata, trzy lata temu część tylko kredytu, a nie cały 275. Jest zapisany i na pewno nie będzie zaciągnięty, był na drogi, chociaż są faktury, jesteśmy w stanie zapłacić to z bieżących środków. Jeśli nie będzie potrzeby ... jest to takie zabezpieczenie, jeśli nie będzie potrzeby, kredyt na pewno nie będzie zaciągnięty. Ale jest jeszcze trochę dni do końca, stąd trudno na dzisiaj mówić czy ten deficyt zmniejszać, czy korygować zadania, skoro jesteśmy zgodnie z ustawą i zgodnie z prawem finansowym w tych wszystkich regułach wydatkowych, w regułach budżetowych.

Dziękuję ! Natomiast nie potrafię odpowiedzieć w szczegółach na zobowiązania. Patrząc tu w stronę ewentualnie Pani Dyrektor, czy Pan Marszałek, który zarządza zdrowiem. Tu nie znam tej sytuacji. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Jeżeli Pan Radny wyrazi taką wolę, to zostanie odpowiedź złożona na piśmie. Dziękuję ! Na pewno, Panie Radny, chcemy wchodzić w polemikę ? Ja uważam, że wypowiedź Pani Skarbnik była wyczerpująca ...[radny Tomasz Papaj, wypowiedź z miejsca, bez mikrofonu]... A zadał go Pan pisemnie ? To na pewno pisemnie Pan w ramach zapytania go otrzyma. Dziękuję bardzo Panu Radnemu ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	25
przeciw	1
wstrzym.	14

8. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2024 rok (druk VII/144):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie do tej uchwały ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Pana Przewodniczącego Radnego Marka Koplą [wypowiedź z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Proszę również o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, Panią Przewodniczącą Radną Lucynę Ekkert ...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechciałby zabrać głos ? ... Nie widzę ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

9. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie prawa własności nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w Jeziorowicach 25A (druk VII/148):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Dziękuję, nie ma ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Pana Przewodniczącego Marka Kopla ...[wypowiedź z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	1

10. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż na rzecz Gminy Rybnik nieruchomości gruntowej położonej w Rybniku, stanowiącej własność Województwa Śląskiego, za cenę niższą niż jej wartość rynkowa (druk VII/149):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Pana Radnego Marka Kopla ...[wypowiedź z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

11. Podjęcie uchwały w sprawie poparcia działań na rzecz wdrożenia przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej obiektów instytucji oświatowych prowadzonych przez Województwo Śląskie (druk VII/150):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, jej Przewodniczącego Pana Marka Kopla ...[wypowiedź z

miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

12. Podjęcie uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Przelajka” (druk VII/145):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, jej Przewodniczącego Radnego Bronisława Karaska ...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Proszę również o przedstawienie opinii Komisji Statutowo-Regulaminowej, Przewodniczącą Panią Radną Dorotę Tobiszowską ...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ... a jest, przepraszam ! Bardzo proszę, Pan Radny Kawulok !
- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! To moje pytanie będzie takie troszkę naiwne, ale muszę go zadać, ponieważ taka dyskusja była na klubie. Jeżeli tego typu mamy trzy uchwały, bardzo podobne, to kto jest inicjatorem tychże uchwał ? Jaka jest procedura taka formalno-prawna procedowania ? To znaczy, to jest korespondencja z daną gminą ? Bo my często nie wiemy nawet gdzie ta mała miejscowość leży i podejmujemy pewną decyzję, nie wiedząc chyba do końca jakie są jej skutki prawne, czy też rozwojowe. Tak, że moje pytanie żeby ktoś uspokoił moją ciekawość i powiedział na czyj wniosek to jest realizowane i dlaczego ? Dziękuję !
- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Panie Marszałku ! Tutaj mamy bardzo szerokie uzasadnienie do tej uchwały, a jeżeli Pan Radny zechce, to może na komisjach trzeba by było dopytywać. Tu jest czterostronicowe uzasadnienie...
- **radny Jan Kawulok** –...no właśnie była taka skarga na komisjach, że Komisja Statutowa była w zeszłym tygodniu wcześniej niż Komisja Środowiska. Dzisiaj była Komisja Środowiska dwuminutowa i to czterostronicowe uzasadnienie nie było do przeanalizowania. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Bardzo proszę, Pani Marszałek !
- **Pani Joanna Bojczuk, Członek Zarządu Województwa** – Szanowni Państwo ! Już śpieszę z wyjaśnieniami. Zmieniamy tę uchwałę, ponieważ zmusiła nas do tego ustawa o ochronie przyrody, ponieważ obecnie wyznaczone parki i ochrony ogólnie krajobrazowe, istnieją, natomiast na podstawie starych rozporządzeń, np. jeszcze Wojewody Bielskiego, czyli my po prostu nie zmieniając granic, nie zmieniając uwarunkowań, dostosowując tylko do aktualnego stanu prawnego, jesteśmy zobowiązani jako Sejmik ustalić granice, ustalić wszystkie zakazy, nakazy w obszarze chronionego krajobrazu. Jeżeli chodzi o gminy, które pracują nad tym dokumentem, to jesteśmy oczywiście z nimi w kontakcie. Proces był konsultowany społecznie. Gminy nie mają zastrzeżeń, a także organy opiniujące i uzgadniające. Takich uchwał będzie jeszcze więcej, natomiast musimy dojść ze wszystkimi gminami do porozumień, tak aby wszyscy byli w tym procesie usatysfakcjonowani. Bardzo dziękuję !
- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Pani Marszałek ! A Państwa Radnych proszę o to, aby być czujnym w swoim okręgu, w swoich gminach czy powiatach, jeżeli będzie coś takiego, można w przyszłości dopytać samorząd lokalny. Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

13. Podjęcie uchwały w sprawie „Załęczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu” (druk VII/146):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, jej Przewodniczącego, Pana Radnego Bronisława Karaska. ...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Proszę również o przedstawienie opinii Komisji Statutowo-Regulaminowej, jej Przewodniczącą, Radną Panią Dorotę Tobiszowską ...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos ? ... Nie widzę ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

14. Podjęcie uchwały w sprawie Parku Krajobrazowego „Stawki” (druk VII/147):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy potrzebne jest wprowadzenie do tematu ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie opinii Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, Przewodniczącego, Pana Radnego Bronisława Karaska...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Proszę również o przedstawienie opinii Komisji Statutowo-Regulaminowej, jej Przewodniczącą, Radną Panią Dorotę Tobiszowską ...[wypowiedź z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

15. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – materiał w formie elektronicznej został Państwu wysłany w dniu 13 grudnia br. Czy są pytania do przedłożonego materiału ? ... Nie widzę ! Przechodzimy zatem do punktu 16...

16. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – przypominam Państwu o pisemnej formie interpelacji i wniosków. Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos ? ... Nie widzę ! Szanowni Państwo ! W związku ze zbliżającym się okresem świąteczno-noworocznym chcę Państwu Radnym, wszystkim naszym gościom, wszystkim, którzy nas w tej chwili śledzą za pośrednictwem internetu, złożyć serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia, pokoju, miłości oraz wszystkiego dobrego w 2025 roku, udanej zabawy sylwestrowej, udanego czasu świątecznego i wszystkiego, co najlepsze. Niech Chrystus narodzony wleje w nasze serca

miłość i spokój ...[radni odśpiewali kolędę *Wśród nocnej ciszy*]... Dziękuję bardzo Państwu Radnym i jeszcze raz wszystkiego dobrego !

17. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – na skutek wyczerpania porządku obrad zamykam sesję IX Sejmiku Województwa Śląskiego VII kadencji ! [godz. 12²⁰]